

**Innherred
samkommune**

Kommunesamarbeidet mellom Levanger og Verdal fra 2010 – alternativer og konsekvenser

Rapport fra forstudie
"ISK3" 24.01.2008

Administrasjonssjef Ola Stene

Bakgrunn

- I lys av at samkommunen kun har fått forlenget forsøket i to år fram til 2010, er det behov for å vurdere organiseringen og omfanget av det fremtidige kommunesamarbeidet mellom Levanger og Verdal.
- Forstudien skal beskrive det mulighetsrom som samarbeidet kan utvikles innenfor og vurdere egenskaper, forutsetninger og konsekvenser av ulike modeller for framtidig samarbeid.
- Forstudien skal gi samkommunestyret og kommunestyrene grunnlag for å fatte en beslutning på hva som skal forprosjekteres

Prosjektgruppa

- Rudolf Holmvik, rådmann Verdal - leder
- Ola Stene, rådmann Levanger
- Berit Lyngen, hovedtillitsvalgt NKF Levanger
- Lise Heggdahl, hovedtillitsvalgt NKF Verdal
- Trond Selseth, kontroller, Verdal
- Øystein Sende, kommunalsjef, Levanger
- Johannes Bremer, enhetsleder plan, byggesak, oppmåling og miljø
- Torbjørn Olsen, enhetsleder IKT

Følgende hovedmodeller vurderes nærmere

- Fortsatt samkommune
- Vertskommunemodellen
- Interkommunalt selskap
- Sammenslutning av kommunene
- Avvikling av samarbeidet

Vertskommunesamarbeid – nye bestemmelser i KL § 28

- Innebærer at lovpålagte kommunale kjerne-/myndighetsoppgaver kan overføres til vertskommune
- Krever avtale mellom kommunene – avtalestyring
- Finansieres av medlemskommunene
- Vertskommunen ingen ny juridisk person
- Vertskommunen er arbeidsgiver
- To varianter
 - Administrativt vertskommunesamarbeid (uten nemnd)
 - Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd

Prosjektgruppas vurdering

- Vertskommuneløsningen er i dag er den eneste lovlige løsning gitt at kommunene skal samarbeide om lovpålagte oppgaver
- Uten forlenget forsøk eller permanent løsning gjennom endring i kommuneloven, kan overgang til vertskommuner ikke utelukkes.
- Vertskommunemodellen gir en oppsplitting av oppgavene og dårligere forutsetninger for å videreføre et politisk og administrativt balansert samarbeid sammenliknet med dagens samkommune.
- Erstatning av dagens samkommunestyre med én eller flere politiske nemnder vurderes som et tilbakeskritt.
- Innføring av vertskommuner kan innebære et redusert omfang på samarbeidet fordi oppgaver som krever balansert styring overføres fra en av kommunene til den andre.
- Vertskommuner innebærer også økt usikkerhet i forhold til tilslutning fra de ansatte ettersom modellen vil innebære permanente endringer i arbeidsgiveransvaret.

Selskaper (IKS-er)

- Ut fra lovgivningen er ikke selskap en mulig løsning for alle samkommunens oppgaver. Overgang til selskaper kan være en aktuell løsning for enkelte av dagens oppgaver, men samtidig vil det være behov for vertskommuneløsninger for lovpålagte oppgaver som i dag løses av samkommunen.
- Selve begrunnelsen for å etablere selskap er å fristille og profesjonalisere ett oppgaveområde. Konsekvensen vil være mindre mulighet for detaljstyring og mer behov for strategisk overordnet eierstyring.
- Forsøk med myndighetsoppgaver i selskap vil neppe godkjennes

Prosjektgruppas vurderinger

- Selskapsmodellen anses ikke som alternativ til dagens samarbeid
- Selskapsmodellen har demokratiske og styringsmessige svakheter sammenliknet med en samkommune.
- Prosjektgruppa vektlegger også at en ev. selskapsorganisering av lovpålagte oppgaver bryter med sentrale prinsipper i etablert lovgivning og at løsningen neppe vil få tilslutning fra sentrale myndigheter

Sammenslutning

- Prosjektgruppen mener kommunesammenslutning mellom Levanger og Verdal ikke er en aktuell løsning.
- Prosjektgruppen mener at alle sentrale aktører bør ta som utgangspunkt at et sterkt og forpliktende samarbeid mellom to selvstendige kommuner er en ønsket og god langsiktig løsning.

Avvikling

- Avvikling betyr at kommunene gir avkall på en rekke gevinster som både er av politisk, faglig og økonomisk karakter.
- Avvikling betyr lavere ambisjoner i administrasjon og tjenesteyting med svakere muligheter for kompetanseoppbygging, ivaretagelse av kvalitet og god ressursbruk. Kommunenes utviklingsoppgaver og regionalpolitiske påvirkningskraft vil bli svekket.
- Avvikling betyr omfattende omstillinger i innarbeidet forvaltning med tilbakeføring av personell, fare for tap av verdifull kompetanse og økte kostnader ved reetablering av egne tilbud i morkommunene.
- I en situasjon hvor kommunene står overfor behov for økonomiske innstramninger og et generelt meget stramt arbeidsmarked, framstår avvikling som en dramatisk løsning.

Fortsatt samkommune

- Modellen har gitt muligheter for et balansert, oversiktlig og forpliktende samarbeid underlagt politisk styring.
- Kompetansen i fagmiljøene har økt og det er oppnådd resultater som kommunene vanskelig ville kunne oppnådd hver for seg.
- Prosjektgruppen mener en samkommune etter dagens mønster kan være en langsiktig bærekraftig modell for utvikling av et sterkere samarbeid mellom to selvstendige kommuner.

Utvidelse av forsøket?

- Så lenge samkommune ikke er lovfesta må kommunene vurdere ytterligere oppgaveoverføringer dersom Kommunal- og regionaldepartementet skal behandle en ny søknad om forlengelse
- Organisatoriske tilpasninger – egen administrativ leder?
- Vil nye samkommunale oppgaver være nok?
- Dette bør avklares med KRD

Lovfesting av modellen

- Arbeidet for lovfesting viktig
- Nasjonale og regionale aktører støtter oss, herunder kommunalkomiteen, fagdepartementer og fylkesmannen
- Komme i prosess og inngrep med disse, KS og Kommunaldepartementet
- Innherred må hjelpe og støtte andre kommuner som vurderer samkommuneløsningen – ikke minst Midtre Namdal regionråd

Milepæler

www.innherred-samkommune.no

Orientering i samkommunestyret	24.01.2007
Videre arbeid i administrativt dialogseminar	05.02.2007
Dialogseminar/Work-shop	28.02.2008
Sak om forstudie i samkommunestyret	10.04.2008
Sak om forstudie i Verdal kommunestyre	28.04.2008
Sak om forstudie i Levanger kommunestyre	16.04.2008
Forprosjekt	april-mai 08
Beslutinger om søknad om evt nytt forsøk	jun.08

